

ARTEMIS
KELOSAARI

OMENATARIA

ELI
KERTOMUS
HUONOSTA
MIEHISTÄ

Omenatarha

Omenatarha

eli kertomus huonoista miehistä

Artemis Kelosaari

Artemis Kelosaari: Omenatarha
Kustantamo Helmivyo, Turku 2017
Painopaikka. BoD, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-7211-11-3

Johdanto: Apple Cinnamonin apologia

Minä olen huono mies.

En usko, että yksikään poika millään yhteiskuntamme portaalla kasvaa mieheksi oppimatta, että on olemassa hyviä ja huonoja miehiä – joskin heistä ehkä harvemmin käytetään tuollaisia nimityksiä. Tietääkseni hyvät ja kunnialliset miehet saavat yleensä tyytyä olemaan pelkästään *miehiä* – ”Ole mies!” sanotaan asianmukaisesti kasvatettaville pojille. Sen sijaan me huonot miehet saamme kantaaksemme säädyttö-mässä seurassa mitä erilaisimpia nimilappuja ja säädyllisessä taas pelkän hiljaisuuden. Mutta kaikkien niiden takana kuitenkin piileskelee aina sama *huono mies*. En ole koskaan ymmärtänyt, miksi hyvät miehet yrittävät omia itselleen oikeutta olla miehiä – miksi miehiä ei vain voisi jakaa yksinkertaisesti ja selkeästi hyviin ja huonoihin niin kuin naisiakin jaetaan?

Silloin myös arvostettu pankkiiri Edward Burke olisi pystynyt vastaamaan omalle kuusitoistavuotiaalle pojalleen, kun tämä oli kysynyt, mitä vikaa oli punatukkaisessa miehessä, joka oli juuri julistettu kelvottomaksi seuraksi kunnan pojalle. Sen sijaan, että pankkiiri Burke olisi puhissut, punoittanut kasvoiltaan ja takellellut: ”Hän... hän on... on...”, hän olisi voinut selkeästi julistaa tuomion kuin oikeussalissa ikään: ”Hän on *huono mies*!”

Eikä pojalle olisi jäänyt mitään epäselvää. Minut, Apple Cinnamonina tunnettu *yleinen poikarakastaja* tai *puolimaailman mies* tai *koiraskurtisaani* – kuka pitää mitäkin termiä kauneim-

pana – olisi todettu syylliseksi huonona miehenä olemiseen, eikä asiassa olisi ollut enää mitään keskusteltavaa. Ambrose Burke ei olisi nähnyt minua enää koskaan. Hän ei koskaan olisi etsiytynyt kotiini, Omenatarhaksi nimitettyyn ylliseen huvi-
laan esikaupungilla. Enkä minä olisi koskaan vienyt häneltä pojan kauneinta koristusta: takaportin koskemattomuutta.

Mutta pankkiiri Edward Burke ei tuntenut sellaista sanaa. Hän kenties luuli sen olevan tarpeeksi, että me huonot miehet olimme poissa kielestä ja siten myös enemmän tai vähemmän poissa mielestä, ajettuina jonnekin todellisuuden raja-
alueille aaveiden ja maahisten seuraan. Että päivisin meitä ei ollut olemassa, ja auringonlaskun jälkeenkin olimme vain jokin hahmoton uhka varjoissa. Sellainen, joilla voi pelotella tarpeen tullen, mutta silti vastata uteliaan nuorukaisen tarkempiin kysymyksiin vain ähkäisemällä: ”Hän on...” ja toivoa tämän ymmärtävän.

Ehkä Edward Burke voikin siis vain syyttää itseään siitä, että poika ei ymmärtänyt. Varmasti hän tälläkin hetkellä syyttää itseään siitä, että ei ollut *kasvattanut* poikaa tarpeeksi; ei ollut tarpeeksi hyvin onnistunut kitkemään pojalta omia toiveita ja mielihaluja ja istuttamaan tilalle siistiä riviä suoraselkäisen *hyvän miehen* luonteen taimia. Sillä sitähan hyvä mies on, kuten hyvä naisenkin: pitkälle jalostettu kukka, joka ei kerta kaikkiaan tule toimeen muualla kuin jatkuvasti lannoitettavassa puutarhamullassa. Sielläkin se on jatkuvasti vaarassa tulla muualta levittäytyvien rikkaruohojen ja muun haitallisen aineksen tukahduttamaksi ja kierouttamaksi. Tältä

Burkekin yritti suojella kallisarvoista palkintokukkaansa, omaa poikaansa, siemenensä ja perintönsä jatkajaa.

Niin hauras se on, pojan kunnia. Minä tunkeuduin nuoren herra Ambrose Burken seuraan ja myöhemmin hänen lihaansa. Luultavasti turmelin hänen luonnettaan peruuttamattomasti pelkällä näyttäytymiselläni. Mutta koskaan, milloinkaan, minä en vaatinut Ambrosea puhumaan kanssani. Ja kaikki Kuusi vihatkoot minua ikuisesti, jos ikinä pakotin hänet tulemaan kotiini tai suutelin häntä väkisin.

Yhtä asiaa olen miettinyt. Mahtaakohan herra Burke koskaan uhrata ajatustakaan sille, kuka aikoinaan turmeli *minut* ja kuinka – ja mitä hänelle tapahtui?

1. luku: Apple Cinnamon odottaa vieraita

Esirippu sulkeutui. Olen elämäni aikana nähnyt useampia teatteriesityksiä kuin saatan muistaa, eikä kaikissa niistä ole ollut edes paljoa muistamista – eikä yhdessäkään yleisö ole ollut aivan haudanhiljainen esiripun sulkeutuessa. Ei missään muussa kuin rakkaan ystäväni Gareth Hardingin uusimassa näytelmässä *Vapaus ja vauraus*, joka oli alaotsikkonsa mukaan ”traagillinen komeedia siirtomaista”. Tavallaan se ei ollut ihmekään. Garethin aiemmat näytelmät olivat olleet historiallisia tai eksoottisiin maihin sijoittuvia tragedioita, tai sitten nokkelia tapakomedioita – ja niiden rinnalla tämä oli ollut kuin läimäys vasten katsojan kasvoja. Eksoottiseen maahan tämäkin toki sijoittui, mutta lisäksi se oli armostoman poliittinen, julman satiirinen ja kauhistuttavan verinen. Kulmaisista lumpeenlehdistä muodostuva kattokruunu heilahteli hiljaa, sen kynttilät lepattivat. Minua vastapäisessä aitiossa istuvan, vaaleanpunaiseen pukuun pukeutuneen naisen viuhka oli pysähtynyt kesken heilautuksen. Olin esityksen aikana nähnyt useamman katsojan poistuvan salista, ja oli pa joku vanhempi rouvashenkilö ilmeisesti pyörtönytkin.

Ei hassummin näytelmältä, jonka Gareth oli kirjoittanut minun ideani pohjalta. Tarkemmin sanoen pohjana oli ollut tarina, jonka olin kertonut hänelle. Itse olin puolestani kuulut sen eräältä toiselta rakastajaltani.

Esirippu aukeni. Näyttelijät kerääntyivät kumartamaan. Sillä sekunnilla, kun heidän selkänsä suoristuivat, käyntiin

räjähti yhtä aikaa raivokas aplodimyrsky ja kiivas buuauskuoro. Siellä täällä joku huusi jotain, en tosin kaikelta kohinalta kuullut mitä, mutta erotin sellaisia sanoja kuin ”nero”, ”mauton”, ”hirttää”, ”oikeutta” ja ”jumalaton”. Kylmän rauhallisesti näyttelijät kumarsivat vielä kerran ennen kuin näyttämölle käveli pitkä, laiha, pörrötukkainen mies pitkässä tummansinisessä takissa ja turkoosi neilikka rintapielessä. Bagoaan (olkoon siunattu) kukka.

Meteli vain yltyi. Viereisestä aitiosta joku heitti näyttämölle kimpun ruusuja. Toisesta aitiosta huudettiin jotain, mistä erotin vain sanan ”häpeä”.

”Hiljaisuutta, kiitos”, Gareth Harding kajautti puhtaalla tenoriaanellaan. ”Hiljaisuutta!”

Ei vaikutusta. Gareth yskähti ja alkoi huutaa niin kovaa kuin pystyi:

”Vaikka en pidä huutokilpailuista, tahdon sanoa yhden asian. Ennen kuin alatte esittää teorioita siitä, miksi kirjoitin tämän näytelmän, pyydän teitä katsomaan tätä maailmaa. Toistan: katsokaa tätä maailmaa. Kiitos.”

Hän kumarsi ja käveli tiehensä, vanavedessään näyttelijöiden joukko. Esirippu sulkeutui, ja permannolta heitetty pehmeä päärynä sai sen heilahtamaan iskeytyessään sitä vasten.

Osa yleisöstä oli jo alkanut siirtyä ulos. Päätin olla odottamatta Garethia – hänellä varmasti olisi lavan takana minua tärkeämpiä tavattavia. Sitä paitsi hän luultavasti tulisi ennemmin tai myöhemmin luokseni oma-aloitteisesti. Niinpä nousin jaloilleni, venyttelin hartaasti, taivutin ohuiden trimmat-

tujen viiksieni päät mutkalle. Huomenna pitäisi ostaa lisää viiksivahaa.

Hedelmäkorimaista hattua päässään kantava rouva katsoi minua lämpiössä pitkään, kun tampuurimajuri auttoi silinterini päähän ja purppuraisen samettitakkini päälle. Kävelin ulko-ovelle pitkin, nautiskelevin, takamusta keinuttavin askelin. Vaikka minun olisi tehnyt mieli hieman tönäistä mennessäni paria frakkipukeisen miehen ja muhvia kantavan ampi-aispesäkampauksisen naisen muodostamaa arvokasta paris-kuntaa, jätin sen tekemättä. Astuin sumuiseen kevätyöhön ja sytytin savukkeen.

Niin minulla oli ollut suunnitelmissanikin tehdä. Herättää mahdollisimman vähän huomiota. Miettiä mahdollisimman triviaaleja asioita, vaikkapa viiksivahaa, jotta kukaan ei näkisi minusta minkäänlaista hermostuneisuutta. Teatterin ulko-oven pielessä suljin silmäni ja keskityin. Yksi säie kerrallaan keskivartaloni lihakseni rentoutuivat korsetin alla. Sydämeni syke hidastui, hetken jopa liikaa, niin että minua alkoi pyörryttää. Keskityin ankarammin, kunnes tunsin itseni taas lähes normaaliksi. Niin kuin se teatteri-ilta olisi ollut mikä tahansa ilta ulkona.

Täytyi ajatella mitä tahansa muuta. Tupakasta pyörteilevät savukiehkurat olivat kuin hiuksia, kiharia harmaita hiuksia. Eräällä rakastajallani, jota nimitin Saturninukseksi, oli melkein samanlaiset hiukset. Hän oli käynyt luonani pari päivää aikaisemmin, ja ensimmäistä kertaa yli viikkoon minä olin joutunut aktin antavaksi osapuoleksi, luovuttamaan omaa elin-

voimaani asiakkaalle. Vanha ja kokenut aristokraatti, runsasta eläkettä nauttiva entinen korkea upseeri, ja sen oli huomannut kaikesta. Niin hänen pakaroidensa välin ruusun lakas-tuneesta tilasta kuin siitä, että kyseessä oli ollut yksi nautinnollisimmista akteista siinä kuussa.

Sammutin savukkeen, kohensin silinterihattuni asentoa ja lähdin kävelemään pois päin sumuista katua. Sähköiset katu-lyhdyt saivat ympärilleen ikään kuin sädekehän sumun ansiosta. Olin kiitollinen, että talvi oli vihdoin väistynyt. Mennyt talvi oli ollut niin kirotun kylmä ja minä vihaan kylmyyttä. Niin kylmä talvi oli ollut viimeksi... kymmenen vuotta sitten?

Sinä kymmenen vuoden takaisena talvena en tosin ollut kertaakaan astunut ulos. Olin hinkannut korkeasta goottilaisesta ikkunasta huurua pois sen verran, että saatoin katsoa ulos ja nähdä kartanon pihan jalavat, jotka lumen peittäminä näyttivät minusta jättiläismäisiltä, kumaraisilta varjijoilta. Kun olin iltaisin kulkenut pitkin Isäntäni kartanon kylmiä käytäviä, ruoskanjäljet kirvelen selässäni ja reisisäni, ulkomaailma olikin tuntunut aivan toiselta todellisuudelta. Eikä sillä ollut ollut minulle väliä. Minä en ollut kaivannut mitään muuta kuin omaa Isäntääni, jolle kaikki ympärilläni oli kuulunut.

Kymmenen vuotta. Oliko siitä niin kauan?

Seuraavan kulman takana, tammien reunustamalla vilkasliikenteisellä kadulla, viittasin itselleni vaunut. Nostin hattua ajurille noustessani sisään, mutta hän tyytyi nyökkäämään. Siinä istuessani, hevosten edetessä varovasti sumussa, lausuin

hiljaisen mutta sitäkin tuskaisamman rukouksen Kuudelle Siunatulle. Yritin jälleen ajatella mitä tahansa muuta kuin sitä, mitä sinä iltana oli tapahtunut ja tapahtumassa. Enkä tarkoita rakkaan ystäväni Gareth Hardingin uuden näytelmän ensi-iltaa.

Silti mieleeni palasivat yhä uudelleen samat kasvot. Harmaasilmäiset, paksuhuuliset, punaposkiset nuoren pojan kasvot – ja se, kuinka ne silmät ehkä juuri sillä hetkellä etsiskelivät Kuninkaallisen teatterin käytävällä ovea pukuvaras-toon tai ehkä pukuvarastossa ovea ulos. Gareth oli huolehtinut sinä iltana, että kummatkin ovet jätettäisiin lukitsematta. Niin pystyisi minun oma Strawberryni livahtamaan omin päin teatterista, jonne oli tullut vanhempiansa kanssa. Ja hän löytäisi pukuvarastosta riittävän arkiset vaatteet, jotta pystyisi juoksemaan joenrantaan tunnistamattomana ja huomiota herättämättä. Sumu oli sentään laskeutunut kaupungin ylle kuin Kuuden Siunatun lähettämänä. Tänä iltana nimitäin Ambrose Burke hylkäisi lopullisesti vanhempansa tul-lakseen ammattimaiseksi poikarakastajaksi.

Ambrose Burke, minun Strawberryni. Pankinjohtaja Edward Burken ainoa poika. Olimme tavanneet joulukuun alussa, erään nimeltä mainitseamattoman lady'n teekutsuilla. Lady'n aviomies, jota kutsuin nimellä Oberon, oli järjestänyt minullekin kutsun, sillä hän kävi säännöllisesti luonani leikkimässä silkkiiliinoilla, vahakynttilöillä ja kermalla ja oli useasti sanonut jumaloivansa minua. Lady itse ei toki tiennyt tästä, mutta

häneen oli mennyt täydestä, kun Oberon oli määritellyt minut ”perintörikkaaksi eksentrikoksi”. Eihän sekään aivan virheelinen määritelmä ollut. Olin siis istunut pienen teepöydän ääressä vihreällä sametilla päällystetyssä tuolissa, maistellut kanelinmakuista teetä ja aina välillä kuullut, miten minusta kuiskittiin. Olisi pitänyt arvata, että huonomainaisuuteni olisi ainakin joidenkin lady:n vieraiden tiedossa.

Silloin miespalvelija ilmoitti saapuviksi pankinjohtaja, rouva ja nuori herra Burken. En ollut kovin kiinnostunut, mutta vaistomaisesti vilkaisin ovelle seurueen astuessa sisään. Strawberry:n vanhempia en jaksanutkaan pitkään katsella. Pankkiiri oli lyhyehkö ja kaljuuntuva mies, joka hieroi jatkuvasti käsiään ja omisti läpitunkevat harmaat silmät. Hänen rouvansa oli pukeutunut pitkään minkkiturkkiin ja kyyhkynharmaaseen leninkiin. Nyrpeästä ilmeestään päätellen hän oli sen lajin nainen, jonka elämän suurin ilo on vahtia toisten naisten siveyttä ja laskea miehensä nauttimia konjakkilasillisia.

Katseeni kuitenkin kiinnittyi rouvan takana seisoskelemaan poikaan. En ollut ikinä nähnyt poikaa, jonka kauneutta olisi tukahdutettu sillä tavoin. Niin: tukahdutettu. Hänen likaisenvaaleat hiuksensa oli leikattu lähestulkoon geometrisen tarkasti lyhyiksi ja hänen huolellisesti harjattu tumma pukunsa roikkui hieman hänen yllään – se oli aavistuksen verran liian iso. Luultavasti se oli teetetty kasvunvaran kanssa, sillä tuskinpa pankkiirin pojalla olisi mitään tehdasvalmisteista. Hänen liikkeensä olivat kellonkoneistomaiset, kuin jatkuvasti varuillaan. Silti näin, miten kauniit hänen kasvonsa

olivat, miten jäntevä hänen vartalonsa sen puvun alla.

Sauvani olisi halunnut silloin jäykistyä kivikovaksi ja valuttaa märkyyttä pitsikoristeisiin alushousuihini. Minun oli pakko toden teolla keskittyä, että kykenin estämään sen, pitämään sydämeni sykkeen tasaisena ja lihakseni rentoina. Tilaisuuteni tuli, kun herra ja rouva Burke kävelivät toiselle puolelle salonia keskustelemaan erään nimeltä mainitsemattoman pörs-sisijoituksilla äkkirikastuneen miehen kanssa. Välittömästi nousin paikaltani – onneksi olin juuri saanut teekupillisen loppuun – ja pujahdin Ambrosen vierelle.

”Iltaa, nuori herra Burke”, sanoin huolettomasti. Ambrose hätkähti.

”Kuka... te olette?” hän kysyi silmiään räpytellen.

”Apple Cinnamoniksi minua sanotaan”, vastasin matalalla pehmeällä äänellä, juuri sillä jolla yleensä kuiskailen miesten korviin imartelevia sanoja heidän elimistään. Ambrose katsoi minua kuin lumoutuneena. Olikohan hän koskaan nähnyt-kään miestä, jolla olisi ollut yllään muita värejä kuin mustaa, valkoista ja harmaata? Minulla oli silloin keskitalven kunniaksi vihreä solmuke ja purppuranvärinen samettitakkini, napinlävessä vaaleanpunainen hyasintti. Ambrosen harmaat silmät laajenivat, kun kerroin, mistä tuo kaunis kukka oli saanut nimensä. Auringonjumalan onneton poikarakastaja, jonka kohtalo, niin kuin kaikkien muidenkin onnettomien poikarakastajien, oli ollut kuolla nuorena ja kauniina. Yksi Kuudesta Siunatusta, vuoden pimeimpään ja valoisimpaan aikaan syntyneiden nuorukaisten suojelija.

”Kuka on minun suojelijani?” Ambrose kysyi oitis ja kertoi syntyneensä heinäkuussa. Niinpä tietenkin. Hän oli Hylaksen poikia. Suojelijansa tavoin levottomia, eteenpäinpyrkiväisiä sieluja, joiden jälkeen moni jää itkemään.

Kun kerroin Kuudesta Siunatusta, Ambrose tiesikin jo nimeltä useamman heistä. Hän kävi poikakoulua, jonka oppitunneille mahtui merkittävä annos antiikin historiaa ja klassillista mytologiaa. Milloin oli Plutarkhos kirjoittanut kauniista ja urheasta Alkhibiadeesta *Kuuluisien miesten elämäkerroissa*, milloin oli kotkaksi muuntautunut Zeus kantanut Ganymedeon Olymposvuorelle yhä uudestaan ja uudestaan renessanssiajan suurimpien nerojen maalauksissa. Minä en ollut koskaan käynyt sellaisia kouluja, vasta Isäntäni oli tutustuttanut minut Kuuteen... mutta sitä ei Ambrosen tarvinnut tietää.

”Te siis tiedätte, että jumalista ja sankareista suurimmilla on kaikilla ollut omat nuoret... ystävänsä?” sanoin. ”Oletteko ajatellut, että näitä voi pitää suorastaan heidän suuruutensa edellytyksenä?”

”Mitä tarkoitatte, herra Cinnamon?”

”Tarkoitan, että vanhemman ja nuoremman miehen ystävyys on suorastaan kulttuurimme ja kaiken korkeamman kulttuurin perusta”, sanoin täsmälleen samat sanat kuin Isäntä oli opettanut minulle. ”Tai oikeastaan... rakkaus. Ja voit kutsua minua Appleksi.”

Ambrose tuijotti minua nälkäisesti, kuin olisin juuri ker-tonut hänelle Graalin maljan sijainnin. Hänen posket punoit-tivat. Mansikka. Pikku mansikka.

Viikko sen jälkeen menin hakemaan häntä koululta, jota hän oli kertonut käyvänsä. Ilmeisesti Ambrosen isän kielto olla missään tekemisissä kanssani oli todellakin vain lisännyt pojan kiinnostusta minuun, sillä Ambrose lähti mukaani epäröimättä. Samana iltana avasin hänen takapuolensa pikku ruusunnupun makuuhuoneessani.

Havahduin muistoista, kun vaunut ylittivät puisen sillan ja kääntyivät vaahteroiden reunustamalle sivutielle, jota ei ollut vaivauduttu valaisemaan edes kalpeilla kaasulampuilla, sähkövaloista puhumattakaan. Kujan päästä kuitenkin kajasti lyhdyn valo. Maksoin ajurille ja hypähdin maahan. Vihreäksi maalatun huvilan pihalle johtavan portin yläpuolella luki vielä ruosteisin kirjaimin MAPLE GARDEN, vaikka nimi oli jo monen suussa ehtinyt vääntyä Apple Gardeniksi. Pihalla sumusta sukelsi tumma hahmo, jolle heilautin kättäni tervehdykseksi.

”Sä tulit sitten”, Kitty huusi minulle vastaukseksi ja kohotti toista kättään, jossa hänellä oli viinipullo. Kitty oli ja on taloudenhoitajani, jonka olin tavannut käydessäni Isäntäni haudalla kahdentenakymmenentenäensimmäisenä syntymäpäivänäni noin kuusi ja puoli vuotta aiemmin.

Sinä päivänä asuntoon, jossa siihen aikaan olin elellyt ja ottanut vastaan asiakkaita, oli nimittäin ilmestynyt Isännän perintöasioita hoitanut asianajaja ja näyttänyt minulle Isännän testamentin. Hänen kuoltuaan minun ei ollut annettu nähdä sitä, mutta nyt olin ymmärtänyt miksi. Testamentissa Isäntä oli jättänyt isänsä rakennuttaman esikaupunkihuvilan minulle.

Apple Cinnamon on mieskurtisaanien aatelia, rikkaiden ja ylhäisten ammattimainen poikarakastaja, jonka väsymättömyydessä huhutaan olevan jotakin yliluonnollista. Strawberry on pankkiirin poika, johon Apple Cinnamon iskee silmänsä. Alkaa säälimätön koulutus, jonka tarkoituksena on koulua Strawberryä täydellinen mieskurtisaani, todellinen Huono Mies. Will ja Dick ovat Pyhän Johannes Evankelistan salaperäisen poikakodin asukkaita, joihin yritetään ajaa kuria epämääräisillä ja inhottavilla menetelmillä.

Kaikkien tarinat kohtaavat lopulta hurjassa pelastusoperaatiossa, johon liittyy myös Ranskan siirtomaista nautinnon lähteensä hankkiva elegantti kannibaali.

Artemis Kelosaaren (s. 1989) esikoisromaani Omenatarha on kirjallisuutta, jollaista Suomessa ei ole ennen kirjoitettu. Se on 1900-luvun alun Lontooseen sijoitettu avoimen homoeroottinen kertomus, jossa on vahvoja kauhu- ja fantasia-aineksia.

Kannet: J.T. Lindroos, Aubrey Beardsleyn pohjalta

Helminvyyön eroottisen kirjallisuuden sarja 1

9 789527 211113

ISBN 978-952-7211-11-3